

TRİKOTİLLOMANİ TANILI HASTALARDA ENDOJEN OPIOİD NÖROPEPTİT DÜZEYLERİ

Celalettin Kılıç¹, Efruz Pirdoğan Aydın¹

¹*Şişli Hamidiye Etfal Eğitim ve Araştırma Hastanesi, İstanbul*

Giriş: Trikotillomani (TTM) diğer dürtü kontrol bozuklukları gibi beyinde ödül sistemlerinde bozulmalar olduğunu bildiğimiz bir hastalıktır. Endojen opioidler; endorfinler, enkefalinler ve dinorfinlerden oluşmakta olup ağrı algısı, stres tepkileri, ödül sistemleri ve bağımlılık üzerinde etkili nöropeptitlerdir. Bu çalışmanın amacı, TTM'li bireylerde beta-endorfin ve met-enkefalin düzeylerini sağlıklı kontrol grubu ile karşılaştırmak, klinik ve demografik özelliklerin bu biyobelirteçlere etkisini incelemek ve TTM alt tipleri arasındaki biyokimyasal farklılıkları değerlendirmektir.

Yöntemler: Araştırmanın etik kurul onayı 2024/4311 karar numarası ile alınmıştır. Çalışmaya 18–65 yaş aralığında ve DSM-5'e göre TTM tanısı almış 45 hasta ile yaş, cinsiyet, vücut kitle indeksi ve sigara kullanma durumları açısından eşleştirilmiş 45 sağlıklı kontrol birey dahil edildi. Hasta grubuna Sosyodemografik veri formu, DSM-5 Bozuklukları için yapılandırılmış görüşme formu, Beck Depresyon Envanteri (BDE), Beck Anksiyete Envanteri (BAE), Klinik Global İzlenim Ölçeği, Massachusetts Genel Hastane Saç/Kıl Yolma Ölçeği ve Trikotillomani Alt Tipleri İçin Milwaukee Envanteri-Yetişkin Versiyonu; kontrol grubuna ise Sosyodemografik veri formu, BDE, BAE uygulandı. Tüm katılımcılardan 12 saatlik açlık sonrası kan alınarak plazma beta-endorfin ve met-enkefalin seviyeleri ELISA yöntemiyle ölçüldü.

Sonuçlar: Trikotillomani grubunda tüm değişkenlerden bağımsız şekilde hem beta-endorfin hem de met-enkefalin düzeylerinin kontrol grubuna göre anlamlı düzeyde düşük olduğu saptanmıştır ($p<0.001$). Odaklanmış tipteki bireylerde beta-endorfin düzeylerinin otomatik tiptekilere göre anlamlı şekilde daha düşük olduğu belirlenmiştir ($p<0.001$). MIST-A otomatik skorları ile beta-endorfin düzeyleri arasında pozitif yönlü ilişki bulunmuştur ($r= -0,397$, $p=0,007$). MIST-A odaklanmış skorlarıyla beta-endorfin düzeyleri arasında ise negatif yönlü ilişki bulunmuştur ($r=0,491$, $p=0,001$). Deri Yolma Bozukluğu komorbiditesi görülen hastalarda beta-endorfin düzeyleri anlamlı şekilde daha düşük bulunmuştur ($p=0,037$).

Tartışma ve Sonuç: Elde ettiğimiz bulgular TTM'nin; stres düzenlenmesi, ödül yolları ve dürtü kontrolünde rol alan endojen opioid sistemindeki düzensizliklerle ilişkili olduğunu düşündürmektedir. TTM'nin patofizyolojisinde endojen opioid sisteminin rolünün daha ayrıntılı incelenmesi, hastalığın biyolojik altyapısının daha iyi anlaşılmasına ve gelecekte bu bozukluk için hedefe yönelik hem tanı hem de tedavi stratejilerinin geliştirilmesine katkı sunabilir.

Anahtar Kelimeler: Trikotillomani, beta-endorfin, met-enkefalin, endojen opioidler